

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
seminarju (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis.
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Cesarjeva petdesetletnica.

Slovenci vseh pokrajin obhajali so mogoče svečano petdesetletnico svojega cesarja Franca Jožefa I., tudi na Štajerskem. To spričuje nam mnogo dopisov, izmed katerih pa danes moremo objaviti le sledečega iz Dobrne. „Rojstni dan cesarjev je praznik avstrijskih narodov. Vedno zvesti državljani so prepričani, da srce vladarjevo gorko bije za blagor podložnikov bodi si ktereга koli jezika in stana. Zavoljo tega radostno ali obžalovalno sočutje rodoljubne duše razodevajo svojemu očetovskemu vladarju o vsakej dotičnej okoliščini. Kar se posebič tiče našega skromnega kraja, zamogel si v torek zvečer videti razsvetljena okna in zastavami okinčana poslopja, a rakete so frčale visoko v gosti zrak v kljub neprijaznemu vremenu. Dež je okoli 8. ure prizanesel samo toliko, da je bakljada nevznemirjevana prevladala pot od blizu cerkve do toplice. Semkaj prispevši je godba na prostem zasvirala cesarsko pesem; po tem se je pa morala pomakniti pod streho. Ob 10. uri je bil sklep večernej slavnosti. Sledeči dan se je ob devetih vršila slovesna služba božja, pri kojoj se sodelovala tukajšnja godba pak pevinja cesarskega gledališča na Dunaji, ki sedaj biva na počitnicah pri svojem stricu; po darovanji je latinski popevala molitvo „Češćena Marija“. Na griču, cerkvi nasprotnem, pokali so možnarji oznanovaje poglavitne dele sv. meše, ki so jo peli kn. šk. duh. svetovalec, vč. gosp. Gajšek. Pri sv. opravi bil je navzoči papežev tajni komornik in c. kr. dvorni kaplan Msgr. Filip, vojaški župnik Frank, cesarjev pobočnik ali „flügeladjutant“ grof Wolkenstein-Trostburg; ruski general iz Petrograda baron Minkvič, veliko drugih osebnostij vojaškega in državlanskega stana, občinski in šolski odbor, topliški uradniki, učitelji z učenci, razven tega številno ostalih pobožnikov domačih in ptujih gostov-topličarjev obojega spola, da so cerkveni prostori bili do cela napolnjeni. Po odpevanji „zahvalnej“ in „cesarskej“ pesmi smo ob 10. uri zapustili hišo božjo ter se podali v občinsko in šolsko poslopje,

kjer so se delili milodari. Pred kratkim je namreč domoljubna hrvatska grofica Draškovićeve zasledila misel, da bi dne 18. avgusta kazalo storiti kakšno izredno dobro delo. V ta namen je naprosila nekatere gospé in gospodične, ki so vešće petju in glasbi, da bi enkrat priredile večerno zabavo. To se je zgodilo. Pri tej priložnosti je skupila čistih 95 fl. 30 kr. Znesek izročila je občinskemu odboru, ki je potem sklenil 50 fl. založiti, a ostalo med vbožce razdeliti, to pa deloma v denarji deloma jim se pa nakupi oblačilo. Dalje! Ne davno je ravnateljstvo pri toplici priredilo tombolo v korist šolske mladeži. Na ta način se je nabralo 182 fl. 40 kr. Od tega je vodstvo poklonilo 50 fl. v blagajnico za vboge. Tako je sedaj 100 fl. za hranilnico. Po sv. meši so se tudi otroci vrnili v šolo, kjer so ponavljali cesarsko pesem, a oglasili se še z nekaterimi drugimi. Šolcem se je skratka razložil pomen današnje svečanosti ter sporazdelilo nekoliko iztisov knjižice „Avgusta meseca 18. den“. Razven tega dobili so nekaj zagrižljeja, kar je bila priskrbela grofica Stolbergova. Ob poludne je v topliškeji dvorani bil skupni obed, pri katerem je ravnatelj gosp. dr. Paltauf nazdravil Nj. Veličestvu, svitlemu cesarju. Napitnico spremljalo je gromenje možnarjev, kar je pa kmalo začel nadaljevati blisek in grom med močno lijavico. Zvečer so se lahke noge izurjenih plesalcev vrtele dolgo v noč. Tako smo primerno obhajali rojstni dan presvitlega cesarja. Dal Bog, da bi se vse pravičene danes razodevane želje srečno spolnile!“

Gospodarske stvari.

Pokončevanje švabov, šurkov, žoharjev in pukožev.

M. Da so švabi, šurki, žoharji, pukoži silno sitni in nadležni, ktera gospodinja, ki je to nadlogo že skusila, bi tega ne hotela potrditi? Pomočkov zoper tako nesnago se tudi priporoča mnogo in mnogo, vendar pa je njihova poraba tudi desti od kraja in prostora odvisna, iz kterega se črni nadležniki pregnati imajo. Če so ljuknje po hlevih

in se ta mrčes po dne skriva tako, da se vidi jo in da se more do njih, navadno so tam najrajši, kjer je najtoplejše, se v nje napiše perzijanske štupe zoper mrčes, kar se najlagljeje s kako drobno cevico zgodi in ljukenje se potem ali z apnom ali pa z gipsom ali malcem zamažejo. Ako se ne da zagnati, iz katerih ljukenj prihajajo ali če so ljukenje z omarami, škrinjami ali kakor bodi zastavljene in če so sploh take, da se gori povedani pomoček ne more rabiti, tako je treba črnuhe v mesecih juniji in juliji, ko najbolj na videlo prihajajo, s kako vodo ali s kakim vabilom iz skrivališč izvabiti, potem pa jih ali z nogami potepati ali s kakim širokim orodjem pobiti. Seveda mora lovec okreten in nagel biti, inaiči mu zverjad vsa uide. Kot vabilo služijo dobro zvečer po tleh položene vlažne cunjje, pod ktere se jih trumama nabere. Treba je potem samo po cunjah krepko teptati in vsi pod njih čepeči švabi se pomučkajo. Ob 11. zvečer se glavni lov na žoharje počne, ki ga je treba več večerov zaporedoma ponavljati.

Kjer razmere pripuščajo t. j. kjer domača perotnina do mrtvih švabov ne pride, in kjer se ni bati, da bi mrtvi švabi v kako jedilo počepali, tam jih je mogoče tudi zastrupiti, kar se najlagljeje s testom z fosforom in s kako sladko stvarjo, medom, cukrom, sirupom namesenim zgodi. To sredstvo se zvečer na mestih, kamor švabi pridejo, nastavi, zjutra se mora pa spet skrbno preč vzeti in previdno hraniti, da se nesreča ne zgodi. Tudi prepíha švabi ne morejo trpeti.

Muhe v hlevih in kako jih pregnati.

M. Da preganjanje muh iz hlevov kaj izda, je pred vsem drugim na prvem mestu snažnosti na dvorišču, v hlevu in pri živini treba. Najprej ne sme nič, kar bi muham hrano podajalo, po raznih mestih raztrošeno biti. Ostanke jedil, sadja, živalski izločki, pomije in vse take podobne stvari se morajo skrbno odstranjevati in zagrebat. Če ima hlev lesene stene, tako se morajo te z lugom vmivati in namakati. Kar gnoju in kompostu hasni, vse to je muham na kvar, toraj potrošanje gnoja z gipsom, polivanje z vitriolom, potrošanje s prstjo, steptavanje, obsenčavanje in zmerno zamakanje. Solnčna svetloba se mora, dokler je najhujša vročina po dne, od hleva odravačati po zastorih, deskah, vejavi itd. Dalje je treba v hlevih limance razpotekniti, skledice s cukrovo sladko zastrupljeno vodo razpostaviti, vendar pa da živina ne more do nje. Na Laškem pod hlevnim stropom razpotezajo za prst široke bele lanene trake, ki so s kako zastrupljeno barvo pobarvani, na ktere se muhe rade po noči vsedajo. Oni deli trupla pri živini, ki so muham najbolj izpostavljeni in kamor se najrajše vsedajo kamor pa rep in drugi udje ne segajo, se morejo večkrat s stanimim lavorikovim oljem pomazati, ktere ga olja se muhe ogibljejo. Najmarljivejše pokončevavke muh so lastavice, ktere je treba na vsak način vabiti, da se pri hiši nastanijo in gnjezdijo.

M. Kako pravi od ponarejenega putra razločiti. Ako se puter zavreje, se pri ponarejenem vidi, da se le celo malo peni, prav neredno vreje, močno poka in črez posodo škarka. Maščoba, kar nje je v putru, obdrži naravno putrovo barvo, kar pa je sira in sirskih delov, postane nekakšno rujavo in se v kepah posode poprijema. Pristni puter, kedar zavreje, se močno peni, redno vreje, le rahlo poka in ravnomerno žolt postane.

M. Čreslo pospešuje špargeljnovo rast. Čreslo, kakoršno porabljenno iz strojarij pride in večidel kam zavrže, je za špargeljnove grede dobro gnojivo, da špargelj lepo in krepko raste. V Argentelu blizo Pariza, kjer mnogo in lepega špargeljna pridelujejo, potrošajo špargeljnove grede s strojarskim čreslom in vspeh je res tak, da se vrtnarji s svojim pridelkom hvalijo. Špargelj skoraj za 14 dni prej požene in dosti debelejši in okusnejši postane, ko pa oni iz gredic, ktere se na navadni način obdelujejo.

Dopisi.

Iz Celja. (Okrajni zastop celjski, letina, nesreča). Dne 19. avgusta imel je okrajni naš zastop svojo sejo, pri kateri so se obravnavale med drugimi sledeče zadeve: 1) V okrajni šolski svet se je volil po večini glasov gosp. Hausenbichler iz Žalca. Mož je pošten narodnjak in Slovenci se imamo veseliti te volitve. 2) Vbožnim Frankolčanom se je razdelilo 300 fl. 3) Požarnim stražam v Št. Petru, v Vojniku in Žalcu se je dovolilo po 50 fl. 4) Občini Gotoveljski se je dalo 70 fl. v pomoč za zidanje 3 mostov. 5) Sporočalo se je o proračunu za okrajne potrebe leta 1880. 6) Volil se je odsek, da preišče račun okrajne blagajnice leta 1879. 7) Odobrila se je volitev dveh novoizvoljenih okrajnih zastopnikov. To bi bilo vse v redu. Opozoriti pa imamo vendar okrajne zastopnike, naj konec storijo grdi nemškutarji, ki se šopiri pri tem uradu. Večina okrajnih zastopnikov je vrlo narodna; uraduje se pa pri okrajnem zastopu izključljivo v nemškem jeziku. Vabila k sejam itd. se trdim Slovincem, ki visoko učenih izrazov na primer: „pto fruktifikation“ kar nič ne razumevajo, pošiljajo samo v nemškem jeziku; razgovarja se pri seji le v nemškem mnogoterim nerazumljivem jeziku, zapisniki se pišejo zopet le v ptujem jeziku itd. itd. Dragi tovarši: tu bo treba spremembe! Če plačujemo Slovenci davke, imamo menda tudi pravico tirjati, da se nam pošiljajo dotična pisma itd. v domačem jeziku, da nam ne bo treba letati okrog ter iskati tolmačev. V omenjeni seji se je tudi določila kazen 5 fl. vsakemu odborniku okrajnega zastopa, kateri neopravičeno od napovedane seje izostane ali prepozno pride. Prav tako! Kaj pa, ali hočete tako kazen iztirjevati tudi od tistih odbornikov, kateri ne razumejo v nemščini pisanega povabila? Gotovo ne! Dakle: bodite razumni in srčni zastop-